

merítemem alapján bemutatom a legtipikusabb ismerkedési, eljegyzési, és házasságkötési módozatokat, úgy ahogy azt a Náci táborokat túlélők maguk elmesélik. Kutatásom eredményeit végezetül az újonnan kialakult családok fontossága, illetve jövőképe alapján elemzem és bemutatom. (Karády Viktor, *Túlélők és újrakezdők*. Budapest: Múlt és Jövő, 2002.)

Szigeti Jenő

Szabadegyházi lelkészcsaládok a 20. század második felében

A 20. század második fele a lelkészcsaládoknak megpróbáltatásokkal teljes időszak volt. A szabadegyházak legtöbb gyülekezete 1939. dec. 2-ától betiltott felekezet volt, mint a honvédelem érdekeit veszélyeztető szekta. A kommunista időszakban a lelkészek osztályidegen elemeknek számítottak. Ez akadályozta a gyermekek iskolai oktatását, beilleszkedését a társadalmi életbe. Ezért a gyermeknevelés a család egészének társadalmi beilleszkedése sok érdekes problémát vetett fel. Ezeket szeretném empirikus tapasztalataim alapján rögzíteni. Ennek rögzítése az idő és a más irányú források szűkös volta miatt sürgető.

Szilágyi Adrienn

Családgülések és családi hitelezések, mint a 19. századi arisztokrata család szövetsége

A nagybirtok kormányzaton belül a családgüléssel foglalkoznák, amelynek legfőbb célja a család szövetségének fenntartása és a család dolgainak az előmozdítása volt. A családgülés funkcióit a Harruckern-örökösök 1798 és 1853 közötti közös tanácskozásán keresztül kívánom bemutatni, sőt azon érdekes momentumára szeretnék rámutatni, hogy a gyűlés keretein belül működtették a „családi kasszát”, amelyhez az érintett rokonság férhetett hozzá. A közös pénztárnak volt egy rendkívül előnye: a kizárólagos elérhetősége a családtagok számára. A família tagjai ugyanis pontosan tudták, hogy számíthatnak rá, számolhatnak vele, mert jóval megbízhatóbb és kiszámíthatóbb, mintha a piacról kellene hitelhez jutniuk. A családgüléseken, valamint azon belül működő családi hitelezéseken keresztül kívánom megvilágítani egy 19. századi arisztokrata família családi és gazdasági szövetségét.

Szilágyi Erzsébet

Kibucok, gyerekházak, családok... Kutatások a közös nevelésről au Erec Izraeli kibucokban

„Számomra ez a fal egy test. Anyám teste.” - Az 1920-as évek elejétől egészen az 1980-as évek végéig az erec izraeli kibucok ideológiájának egyik legfontosabb része volt az úgynevezett közös nevelés, amelynek lényege: egyenlő esélyek biztosítása minden gyerek számára. A kibucok gyerekházai a közös nevelés jelképei lettek. A gyerekházakban a gyerekek csecsemőkoruktól serdülőkorukig éltek, és nevelésük az egész kibuc közösségének feladata volt. A gyerekek életében a legfontosabb felnőttet a gondozónő jelentette, akivel szinte egész napjukat együtt töltötték. Szüleikkel minden nap délután négytől este hétig találkozhattak a szülők szobájában, majd szüleik visszakísérték őket a gyerekházakba. A szülők megvárták, amíg a gyerekek közösen megvacsoráztak, lezuhanyoztak, majd ágyuk mellé ülve meséltek, beszélgettek velük. Pontosán fél kilenckor a szülők elbúcsúztak a gyerekektől, hazamentek, az ügyeletes nevelő pedig lekapcsolta a villanyt a szobákban... S ezután elkezdődött a sok gyermek számára magányos, végtelenül hosszú, szülők nélküli éjszaka.